

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Хмельницької області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2019 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Хмельницької області в IV кварталі 2019 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Хмельницької області у IV кварталі 2019 року свідчать про стримані очікування респондентів щодо економічного зростання в Україні. Водночас респонденти прогнозують погіршення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікується подальше зростання цін та девальвація національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств очікують:

- **збереження обсягів виробництва товарів та послуг в Україні на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 6.3%) (графік 1), у цілому по Україні – 21.9%;
- **продовження зростання цін на споживчі товари та послуги:** частка респондентів, яка очікує зростання споживчих цін до 7.5%, становить 53.3% (у попередньому кварталі – 56.3%), у цілому по Україні – 53.8%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (66.7% відповідей) (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 64.3% респондентів (у III кварталі 2019 року – 60.0%), у цілому по Україні – 70.7%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей, як і в попередньому кварталі, – «мінус» 7.1% (таблиця). У цілому по Україні керівники підприємств очікують поліпшення фінансово-економічного стану – 18.6%;
- **зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 6.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 18.8%), у цілому по Україні очікується зростання – 23.5% (таблиця). Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку продовжать зростати: баланс відповідей – 37.5%, у цілому по Україні – 20.6%;
- **збільшення інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 7.1% (у попередньому кварталі – 0.0%). Обсяг видатків на виконання будівельних робіт зменшиться: баланс відповідей – «мінус» 14.3% (у III кварталі 2019 року – «мінус» 13.3%). У цілому по Україні очікується зростання інвестиційних видатків: баланси відповідей – 14.7% та 4.7% відповідно;
- **подальше скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 13.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 12.5%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 1.6%;
- **високі темпи зростання цін на товари/послуги, що купуються:** баланс відповідей – 80.0%, водночас **помірне здорожчання товарів/послуг власного виробництва:** баланс відповідей – 33.3% (у попередньому кварталі – 93.3% та 26.7% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину, матеріали, енергоносії та вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **уповільнення зростання витрат на одиницю продукції:** баланс відповідей – 35.7% (у III кварталі 2019 року – 50.0%). Водночас витрати на оплату праці одного найманого працівника зростатимуть значно вищими темпами: баланс відповідей – 66.7% (у попередньому кварталі – 37.5%) (графіки 4, 6).

Основними факторами, що обмежують спроможність підприємств області нарощувати виробництво, респонденти називають занадто високі ціни на сировину та матеріали. За оцінками респондентів, значно посилюється вплив цін на енергоносії (графік 5).

Очікується зростання потреби підприємств у позикових коштах найближчим часом нижчими темпами (графік 8). 60.0% респондентів, які взяли участь в опитуванні, планують брати банківські кредити (переважно в національній валюті). Оцінки щодо жорсткості умов доступу до банківських кредитів суттєво зросли (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами – основний стримуючий фактор залучення кредитних ресурсів (графік 10).

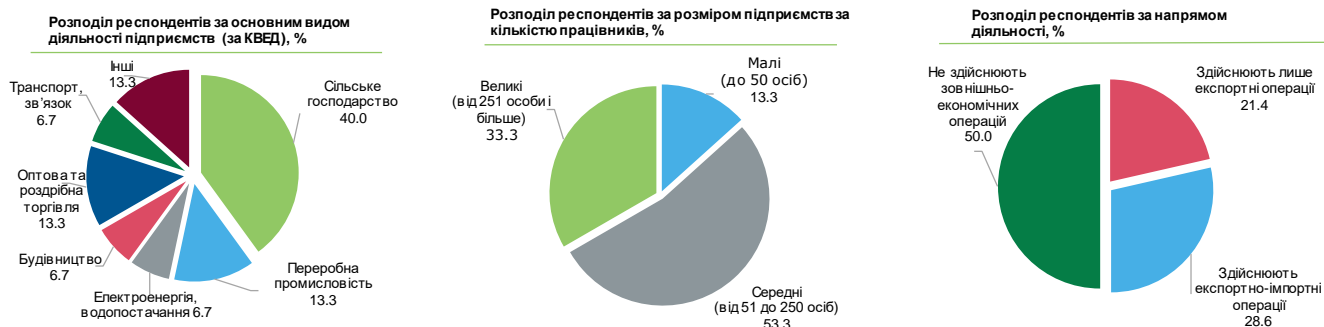
Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 96.4%.

Довідково:

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

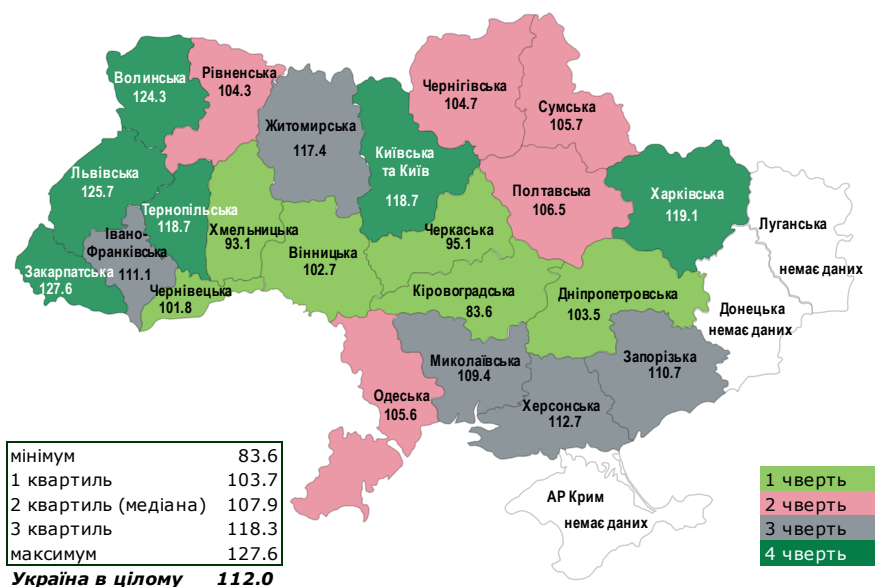
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 13.3% (у III кварталі 2019 року – 12.5%), у цілому по Україні – 6.1%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва зменшився і є нижчим, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 10.0% (у III кварталі 2019 року – 0.0%);
- **зменшення вільних виробничих потужностей.** Підприємства області нездатні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів: баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у попередньому кварталі – 0.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 11–28 листопада 2019 року;
- опитано всього – 15 підприємств;
- репрезентативна за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

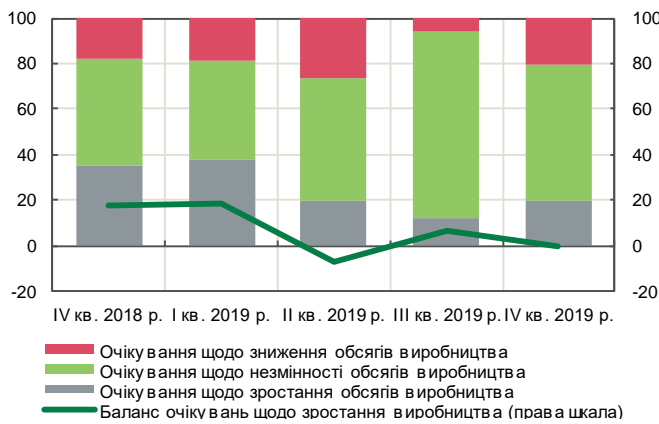
Таблиця. Очікування підприємств Хмельницької області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2018 р.	I кв. 2019 р.	II кв. 2019 р.	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.
фінансово-економічного стану	0.0	12.5	0.0	-7.1	-7.1
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	44.4	31.3	20.0	-18.8	-6.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	12.5	20.0	13.3	-13.3	-14.3
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	23.5	40.0	6.7	0.0	7.1
кількості працівників	-5.6	-6.3	-26.7	-12.5	-13.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності

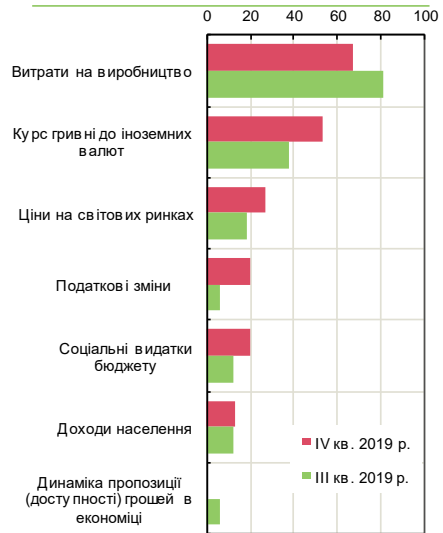
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

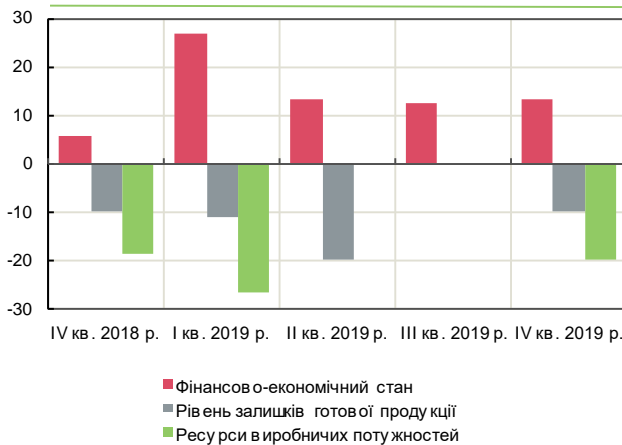
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

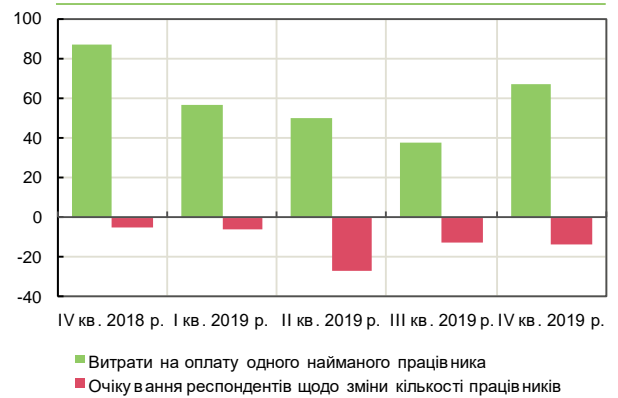
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

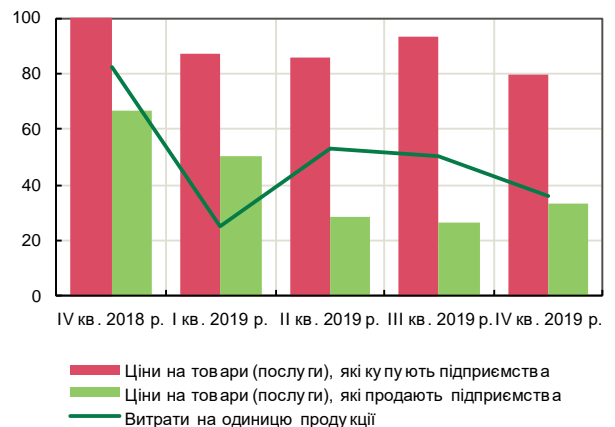
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

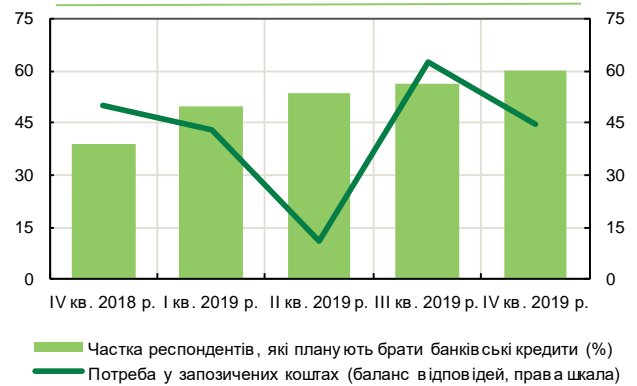
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

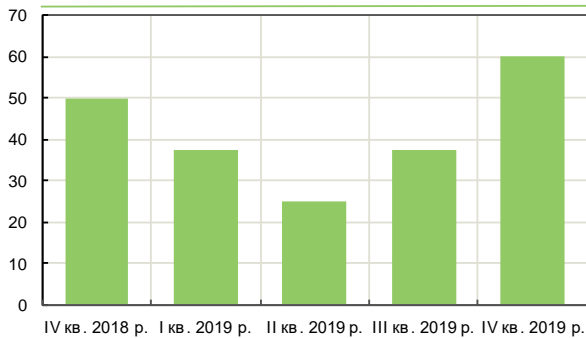
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

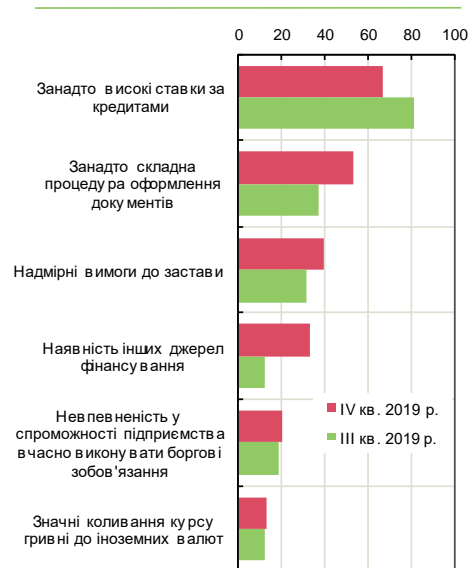
Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

Основні показники соціально-економічного розвитку Хмельницької області в 2014 – 2019 рр.

відсотків до відповідного періоду попереднього року, якщо не зазначено інше

№ зп	Показник	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.												
							січень	січень - лютий	січень - березень	січень - квітень	січень - травень	січень - червень	січень - липень	січень - серпень	січень - вересень	січень - жовтень	січень - листопад		
1	Індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту (у цінах попереднього року, у відсотках)	102.3	92.2	104.7	106.4	101.2 ²
2	Індекс промислової продукції	97.8	95.7	104.7	101.6	95.3	84.5	82.3	82.0	86.1	87.5	85.8	85.1	84.5	84.8	84.1	85.0	98.6	91.9
3	Добування промисловості і розроблення кар'єрів	98.1	115.4	128.1	93.8	88.1	110.7	105.3	120.1	114.6	102.5	100.1	101.2	102.9	101.7	100.5	98.6	91.9	91.9
4	Переробна промисловість	106.0	88.0	101.4	106.9	95.5	72.4	79.3	84.9	88.8	90.9	90.4	90.8	91.3	90.6	90.4	91.9	91.9	91.9
5	Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	131.2	69.0	111.9	112.7	92.9	51.0	67.6	76.1	81.0	83.2	85.9	87.8	89.8	88.3	88.9	93.1	93.1	93.1
6	Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	85.2	67.3	105.7	147.8	100.5	103.3	99.9	97.6	99.2	98.2	97.6	98.5	101.2	100.1	100.7	100.9	100.9	100.9
7	Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	154.8	157.5	120.6	103.1	115.7	131.7	119.1	117.4	111.2	107.2	102.5	103.2	106.8	107.3	106.2	105.1	105.1	105.1
8	Виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	70.2	112.1	77.0	89.4	89.9	46.2	32.5	36.2	37.3	39.1	38.7	40.6	44.3	56.7	50.7	47	47	47
10	Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	90.0	98.5	97.4	102.8	108.8	93.4	101.9	107.5	109.2	105.9	101.6	98.6	98.0	96.5	96.4	97.5	97.5	97.5
11	Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	84.4	101.4	104.6	106.6	85.0	75.3	78.9	85.0	95.0	101.4	103.6	100.3	98.4	97	94.7	93.4	93.4	93.4
12	Машинобудування, крім ремонту та монтажу машин і устаткування	100.2	97.6	90.3	95.2	87.7	74.3	71.4	74.2	77.8	82.3	80.9	81.9	82.1	82.3	82	81.4	81.4	81.4
13	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	81.5	113.9	109.1	92.8	95.6	109.1	85.9	75.4	79.6	80.4	76.7	74.1	71.6	73	70.3	69.7	69.7	69.7
14	Індекс обсягу сільськогосподарського виробництва	115.4	87.3	108.2	112.0	102.6	101.6	105.3	102.2	102.3	101.6	98.7	110.2	100.6	99.0	100.6	98.0	98.0	98.0
15	Індекс будівельної продукції	91.2	108.9	107.6	127.2	121.0	85.9	99.9	129.0	136.3	134.2	125.3	116.2	109.2	103.8	101	102.1	102.1	102.1
16	Вантажооборот	94.1	101.4	95.5	94.1	94.5	105.7	106.3	106.8	106.0	106.2	105.6	105.3	104.5	103.3	103.1	102.7	102.7	102.7
17	Пасажиरोоборот	96.6	98.1	97.9	98.8	91.4	90.1	89.0	89.8	91.7	92.6	93.7	94.0	94.2	94.6	95.2	96.0	96.0	96.0
18	Індекс фізичного обсягу обороту роздрібною торгівлі (у порівняльних цінах, у відсотках)	93.1	83.5	104.6	106.0	101.3	104.7	105.3	107.2	107.8	112.2	112.8	113.4	111.1	111.1	111.5	111.5	111.5	111.5
19	Фінансові результати великих та середніх підприємств до оподаткування (млн грн) ³	-3396.1	-479.9	3005.9	1846.2	149.1
20	Індекс капітальних інвестицій	102.6	136.5	123.4	111.6	96.5	79.8	107.1	100.3	
21	Індекс споживчих цін (порівняно з груднем попереднього року)	123.7	142.5	111.4	113.8	109.2	100.9	101.1	102.0	102.9	102.9	102.7	102.5	102.4	103.2	104.3	104.5	104.5	
22	Реальні наявні доходи	88.6	86.5	103.5	111.0	107.8 ²
23	Індекс реальної зарплатної плати	96.8	77.8	106.9	128.0	111.8	109.0	109.5	111.7	110.9	110.4	109.9	110.0	109.8	109.7	109.6	109.5	109.5	
24	Навантаження на одне вільне робоче місце на кінець періоду (осіб)	75	44	28	10	8	7	6	4	4	4	4	4	3	4	4	5	5	5

¹ Інформація конфіденційна згідно із Законом України "Про державну статистику".

² Попередні дані.

³ Дані наведено без урахування результатів діяльності банків та сільськогосподарських підприємств, які займаються рослинництвом, тваринництвом та змішаним сільським господарством. Інформація по зазначених підприємствах враховується тільки в даних за рік.

Дані за рік включають фінансові результати в великих, середніх, малих та мікропідприємств.

Джерело: Державна служба статистики України.

Умовні позначення:

Крапки (...) - відомостей немає.

Тире (-) - подій не було.